

Про раціональне використання, відтворення, охорону тваринного світу

Цей Закон визначає правові, економічні та організаційні засади раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу, діяльності юридичних і фізичних осіб у сфері мисливського господарства та полювання.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Терміни та їх визначення

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

біотехнічні заходи - комплекс різноманітних господарських робіт, спрямованих на поліпшення умов існування, розмноження та збільшення чисельності мисливських тварин, підвищення продуктивності мисливських угідь;

біотехнічні споруди - споруди, призначені для поліпшення умов існування, відтворення, збільшення чисельності та охорони мисливських тварин (годовниці, солонці тощо);

відтворювальна ділянка - частина мисливських угідь, призначена для охорони та відтворення мисливських тварин;

державний мисливський фонд - мисливські тварини, що перебувають у стані природної волі;

картка на добування мисливських тварин - документ, що видається мисливцю користувачем мисливських угідь на право добування мисливських тварин;

об'єднання, які здійснюють ведення мисливського господарства та організацію полювання в межах мисливських угідь;

ліміт використання мисливських тварин - обсяг добування мисливських тварин певного виду, що перебувають у стані природної волі, в межах мисливських угідь на певний сезон полювання;

ловчі тварини - приручені хижі звірі та птахи, що використовуються мисливцями під час полювання;

молодняк парнокопитних мисливських тварин - молоді особини парнокопитних мисливських тварин віком до одного року;

мисливець - фізична особа, яка отримала в установленому порядку документи на право полювання;

мисливське господарство - сфера діяльності, основними завданнями якої є вивчення, раціональне використання, відтворення та охорона мисливських тварин, збереження та

покращення середовища їх перебування, створення мисливської інфраструктури, ведення мисливського собаківництва, надання послуг мисливцям щодо здійснення полювання;

мисливська зброя - мисливська вогнепальна зброя та холодна зброя, призначена для добування мисливських тварин під час полювання;

мисливське собаківництво - діяльність, пов'язана з розведенням, вирощуванням, утриманням, обліком, підготовкою до полювання та використанням собак мисливських порід;

мисливські тварини - звірі та птахи, що можуть бути об'єктами полювання;

мисливський трофей - відповідним чином оброблені частини продукції полювання (шкіри, роги, черепи, ікла мисливських тварин тощо), що використовуються у наукових, культурно-освітніх, виховних та естетичних цілях, на які оформлені трофейні листі;

мисливські угіддя - ділянки суші або водного простору із визначеними межами, на яких перебувають мисливські тварини і які можуть бути використані для ведення мисливського господарства та здійснення полювання;

мисливські споруди - тимчасові споруди, необхідні для ведення мисливського господарства та здійснення полювання (зупинкові пункти для мисливців, пункти для тренування мисливців, вишки для спостереження та добування мисливських тварин, споруди для зберігання кормів, техніки тощо);

незаконно набута продукція полювання - мисливська тварина чи її частина, добута або набута будь-яким іншим шляхом з порушенням вимог законодавства;

норма добування - встановлена кількість певного виду мисливських тварин, дозволена для добування (відстрілу, відлову) одним мисливцем на один день полювання;

паспорт на собаку мисливської породи - документ, що засвідчує породність собаки та дає право мисливцю, за наявності у нього інших визначених цим Законом документів на право полювання, використовувати собаку мисливської породи під час полювання;

пропускна спроможність мисливських угідь - науково-обґрунтована максимально можлива кількість мисливців, які можуть полювати в один день на території певних мисливських угідь, що встановлюється з метою раціонального використання, відтворення та охорони мисливських тварин і дотримання техніки безпеки під час полювання;

продукція полювання - добуті шляхом полювання мисливські тварини чи їх частини (м'ясо, субпродукти, шкіри, роги, черепи, ікла тощо), а також відловлені живі мисливські тварини;

регулювання чисельності хижих та шкідливих тварин - вилучення шляхом відстрілу та відлову хижих та шкідливих тварин в мисливських угіддях за умови, що їх чисельність на відповідній території загрожує життю та здоров'ю населення, свійських тварин, завдає значних збитків сільському, лісовому чи мисливському господарству, порушує природний баланс видів тварин та загрожує їх існуванню;

сезон полювання - період року, який має календарну дату початку та закінчення, протягом якого дозволяється полювання на певні види мисливських тварин;

темний період доби - період доби, що починається за годину після заходу сонця і закінчується за годину до сходу сонця;

трофейний лист - документ, що видається мисливцю користувачем мисливських угідь та який засвідчує законність добування мисливського трофею і право власності на цей мисливський трофей;

упорядкування мисливських угідь - науково обґрунтована оцінка та інвентаризація типів мисливських угідь, видового, кількісного та якісного складу мисливських тварин, визначення режиму ведення мисливського господарства з зазначенням заходів щодо раціонального використання, відтворення та охорони мисливських тварин, збереження та поліпшення стану мисливських угідь;

утримання мисливських тварин у напіввільних умовах - утримання набутих в установленому порядку мисливських тварин у штучно створених умовах, в яких вони частково живляться природними кормами, але не мають можливості вільно переміщуватися за межі штучно ізольованої ділянки мисливських угідь;

утримання мисливських тварин у неволі - утримання мисливських тварин у відповідних спорудах, в яких вони не мають можливості живитися природними кормами та самостійно переміщуватися за межі таких споруд.

Стаття 2. Мисливські тварини як природний ресурс загальнодержавного значення

Мисливські тварини, що перебувають у стані природної волі, належать до природних ресурсів загальнодержавного значення.

Стаття 3. Право власності на мисливських тварин та право користування цими тваринами

Мисливські тварини, що перебувають у стані природної волі в межах території України, є об'єктом права власності Українського народу.

Від імені Українського народу органи державної влади здійснюють права власника щодо всіх мисливських тварин, за винятком тих, які відповідно до законодавства перебувають у комунальній власності, приватній власності юридичних та фізичних осіб.

Мисливські тварини, вилучені в установленому порядку з природного середовища, розведені в неволі, напіввільних умовах або набуті іншим шляхом, не забороненим законом, можуть перебувати у комунальній або приватній власності.

З метою безпеки населення, а також в інтересах охорони тваринного світу, право приватної власності на мисливських тварин може бути обмежено законом.

Користування мисливськими тваринами може здійснюватися з вилученням або без вилучення їх з природного середовища.

Розділ II

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ

РАЦІОНАЛЬНО ВИКОРИСТАННЯ, ВІДТВОРЕННЯ ТА ОХОРОНИ ТВАРИННОГО СВІТУ

Стаття 4. Державне управління та регулювання у сфері раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу

Державне управління та регулювання у сфері раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу здійснюють Кабінет Міністрів України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері лісового та мисливського господарства, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, та інші центральні органи виконавчої влади відповідно до їх повноважень.

Стаття 5. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу

До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу:

забезпечення реалізації державної політики у сфері мисливського господарства та полювання;

розроблення та здійснення загальнодержавних програм мисливського господарства та полювання;

затвердження порядку видачі картки на добування мисливських тварин і встановлення лімітів використання мисливських тварин як природного ресурсу загальнодержавного значення;

затвердження порядку видачі дозволів на вилучення об'єктів тваринного світу в наукових, культурно-освітніх, виховних та естетичних цілях із природного середовища;

затвердження порядку видачі дозволу на переселення мисливських тварин у нові місця перебування;

встановлення порядку справляння збору за спеціальне використання мисливських тварин як природного ресурсу загальнодержавного значення;

забезпечення державного регулювання та контролю у сфері раціонального використання, відтворення та охорони мисливських тварин;

організація зовнішньоекономічних зв'язків і міжнародного співробітництва у сфері мисливського господарства та полювання.

Стаття 6. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки, належить:

ведення у складі державного кадастру тваринного світу кадастру мисливських тварин, що перебувають у стані природної волі та у напіввільних умовах на території України;

ведення моніторингу мисливських тварин, що перебувають у стані природної волі на території України;

затвердження лімітів використання мисливських тварин як природного ресурсу загальнодержавного значення;

видача дозволів на вилучення об'єктів тваринного світу в наукових, культурно-освітніх, виховних та естетичних цілях із природного середовища;

видача дозволу на переселення мисливських тварин у нові місця перебування;

затвердження положення про громадських інспекторів з охорони довкілля;

затвердження в межах своїх повноважень нормативно-правових актів з питань здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони мисливських тварин;

розроблення та затвердження в межах своїх повноважень навчальних програм та нормативно-правових актів у сфері мисливського господарства та полювання, мисливського собаківництва, використання собак мисливських порід та ловчих тварин під час полювання, раціонального використання, відтворення та охорони мисливських тварин.

Стаття 7. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері лісового та мисливського господарства

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері лісового та мисливського господарства, належить:

встановлення порядку видачі посвідчення мисливця;

затвердження правил державного обліку мисливських тварин і обсягів їх добування;

встановлення порядку проведення упорядкування мисливських угідь;

встановлення порядку організації обліку племінних собак мисливських порід, реєстрації собак мисливських порід, видачі на підставі племінних книг родоводів та паспортів на собак мисливських порід, інших ловчих тварин;

встановлення порядку реєстрації мисливських трофеїв, форми та порядку видачі трофейних листів;

встановлення порядку здійснення полювання та правила поведінки з мисливською зброєю під час полювання;

встановлення порядку натаскування, наганяння, муштрування, польових випробувань і змагань собак мисливських порід, інших ловчих тварин;

встановлення типової форми картки на добування мисливських тварин, типової форми журналу обліку видачі карток на добування мисливських тварин та добутих за ними мисливських тварин та порядку його ведення;

затвердження положення про громадських мисливських інспекторів;

затвердження в межах своїх повноважень нормативно-правових актів та навчальних програм з питань ведення мисливського господарства та здійснення полювання, мисливського собаківництва, використання собак мисливських порід та ловчих тварин під час полювання.

Стаття 8. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, у сфері мисливського господарства та полювання, належить:

організація ведення обліку чисельності і обсягів добування мисливських тварин;

видача посвідчення мисливця;

підготовка та реалізація проектів планів переселення мисливських тварин, організація роботи з їх штучного відтворення;

прийняття рішення про припинення полювання у випадках, передбачених законом;

розроблення в межах своїх повноважень нормативно-правових актів та навчальних програм у сфері мисливського господарства та полювання, мисливського собаківництва, використання собак мисливських порід та ловчих тварин під час полювання.

Стаття 9. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів

До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, належить:

здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, мисливського господарства та полювання, мисливського собаківництва, використання собак мисливських порід та ловчих тварин під час полювання, раціонального використання, відтворення та охорони мисливських тварин;

здійснення перевірок достовірності даних обліку чисельності і обсягів добування мисливських тварин;

прийняття рішення про припинення ведення мисливського господарства та організації полювання у випадках, передбачених законом;

звернення до органів судової влади у випадках, визначених цим Законом, з позовами до користувачів мисливських угідь про припинення права ведення мисливського господарства та організації полювання в межах визначених мисливських угідь;

розроблення в межах своїх повноважень нормативно-правових актів з питань здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони мисливських тварин.

Стаття 10. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим у сфері раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу

До повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим у сфері раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу:

реалізація державної політики у сфері раціонального використання, відтворення та охорони мисливських тварин;

погодження в межах своїх повноважень документів з питань надання у користування мисливських угідь;

організація і здійснення державного регулювання та контролю за раціональним використанням, відтворенням та охороною мисливських тварин, веденням моніторингу, державного кадастру та державного обліку мисливських тварин, що перебувають у межах території Автономної Республіки Крим;

погодження питань щодо розміщення суб'єктів господарювання, інших об'єктів, які можуть негативно впливати на стан об'єктів тваринного світу та якість мисливських угідь;

розроблення республіканських програм, пов'язаних з вивченням, раціональним використанням, відтворенням та охороною мисливських тварин.

Стаття 11. Повноваження обласних, районних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу

До повноважень обласних, районних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері у сфері раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу належить:

забезпечення виконання державних та регіональних програм у сфері раціонального використання, відтворення та охорони мисливських тварин, розвитку мисливського господарства та полювання;

погодження в установленому порядку в межах своїх повноважень документів з питань надання у користування мисливських угідь;

взаємодія з органами місцевого самоврядування з питань мисливського господарства та полювання.

Стаття 12. Повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської і Севастопольської міських рад у сфері раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу

До повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської і Севастопольської міських рад у сфері раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу належить:

затвердження відповідних програм розвитку мисливського господарства та полювання;

вирішення в установленому порядку питань надання в користування мисливських угідь відповідно до цього Закону.

Стаття 13. Повноваження сільських, селищних, міських і районних рад у сфері раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу

До повноважень сільських, селищних, міських і районних рад у сфері раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу належить:

організація та здійснення заходів щодо охорони державного мисливського фонду, поліпшення середовища перебування мисливських тварин.

Стаття 14. Громадські організації мисливців

З метою задоволення своїх законних інтересів у здійсненні полювання, веденні мисливського господарства та розвитку мисливського собаківництва, мисливці можуть добровільно об'єднуватись у громадські організації мисливців.

Розділ III ЗДІЙСНЕННЯ ПОЛЮВАННЯ

Стаття 15. Полювання

Полювання - вид спеціального використання тваринного світу, яке здійснюється шляхом пошуку, вистежування, переслідування з метою добування і саме добування (відстріл, відлов) мисливських тварин, що перебувають у стані природної волі, або утримуються в напіввільних умовах в межах мисливських угідь.

До полювання прирівнюється:

перебування осіб в межах мисливських угідь, у тому числі на польових і лісових дорогах (крім доріг загального користування), з будь-якою зібраною розчохленою мисливською зброєю або з іншими знаряддями добування мисливських тварин, або з собаками мисливських порід чи ловчими тваринами, або з продукцією полювання (крім випадків

регулювання чисельності хижих та шкідливих тварин, польових випробувань і змагань собак мисливських порід);

перебування осіб на дорогах загального користування з продукцією полювання або з будь-якою зібраною розчохленою мисливською зброєю;

первинна обробка, перенесення та транспортування мисливських тварин.

Полювання повинно здійснюватись з селекційною метою, забезпечуючи при цьому формування оптимальної статеві-вікової структури поголів'я мисливських тварин з найкращими трофейними якостями.

Порядок здійснення полювання та правила поведінки з мисливською зброєю під час полювання встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері лісового та мисливського господарства.

Стаття 16. Право на полювання

Право на полювання в межах мисливських угідь мають громадяни України та іноземці, які досягли 18-річного віку та які одержали в установленому порядку документи на право полювання.

Полювання з використанням вогнепальної мисливської зброї дозволяється лише особам, які одержали в установленому порядку дозвіл на право користування цією зброєю.

Іноземці здійснюють полювання на території України відповідно до цього Закону. Документи на право полювання, видані відповідними органами інших держав, чинні на території України.

Умови організації та здійснення полювання іноземцями, розмір плати за надані їм послуги і добути продукцію полювання можуть визначатися відповідними договорами, що укладаються між іноземцями або юридичними особами, які організують для них полювання, та користувачами мисливських угідь.

Стаття 17. Документи на право полювання

Документами на право полювання для громадян України є:

посвідчення мисливця;

документ, що засвідчує право на добування мисливських тварин;

дозвіл на право користування вогнепальною мисливською зброєю (у разі полювання з такою зброєю);

паспорт на собак мисливських порід, інших ловчих тварин (у разі використання їх під час полювання).

Зазначені документи мисливець зобов'язаний мати під час полювання і пред'являти їх на вимогу осіб, уповноважених здійснювати контроль у сфері мисливського господарства та полювання.

Посвідчення мисливця видається центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства у порядку, встановленому законодавством.

Видача на підставі племінних книг родоводів та паспортів на собак мисливських порід, видача паспортів на інших ловчих тварин здійснюється всеукраїнськими громадськими об'єднаннями, установчими документами яких передбачено здійснення діяльності у сфері мисливського собаківництва, відповідно до порядку, встановленого законодавством.

Стаття 18. Документи, які засвідчують право на добування мисливських тварин

Документами, які засвідчують право на добування мисливських тварин, є:

картка на добування мисливських тварин;

дозвіл на вилучення об'єктів тваринного світу в наукових, культурно-освітніх, виховних та естетичних цілях із природного середовища;

дозвіл на переселення мисливських тварин у нові місця перебування.

Добування мисливських тварин, які перебувають у стані природної волі, під час здійснення полювання відбувається за картою на добування мисливських тварин.

Картка на добування мисливських тварин є платною. Плата за отримання картки добування мисливських тварин встановлюється користувачем мисливських угідь.

Користувач мисливських угідь зобов'язаний вести облік виданих карток на добування мисливських тварин та добутих за ними мисливських тварин в межах мисливських угідь.

Картка на добування мисливських тварин (парнокопитних мисливських тварин, куницю лісову, бобра, ондатру, бабака) виготовляється та видається мисливцю користувачем мисливських угідь відповідно до встановленого йому ліміту використання цих мисливських тварин, на територію відповідних мисливських угідь зі строком дії у одну добу.

Користувач мисливських угідь має право видавати картки на добування мисливських тварин (парнокопитних мисливських тварин, куницю лісову, бобра, ондатру, бабака) лише після сплати збору за використання мисливських тварин як природного ресурсу загальнодержавного значення.

Картка на добування мисливських тварин, на яких встановлені цим Законом норми добування, виготовляється та видається мисливцю користувачем мисливських угідь відповідно до норм добування, на територію відповідних мисливських угідь. Строк дії цієї картки - одна доба, а на пернату дичину - картка на добування мисливських тварин видається на строк у одну добу або на відповідний сезон полювання.

У картці на добування мисливських тварин обов'язково зазначається: відомості про користувача мисливських угідь, прізвище та ініціали мисливця, серія та номер посвідчення мисливця, вид або види мисливських тварин (додатково може зазначатися стать мисливських тварин), строк полювання, місце здійснення полювання, підпис посадової особи та печатка користувача мисливських угідь.

Типова форма картки на добування мисливських тварин, типова форма журналу обліку видачі карток на добування мисливських тварин та добутих за ними мисливських тварин та порядок його ведення затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері лісового та мисливського господарства.

Добування лисиці, снотовидного собаки та шакала дозволяється здійснювати за наявності у мисливця картки на добування мисливських тварин будь-якого іншого виду або видів мисливських тварин.

У разі здійснення полювання на пернату дичину за картою на добування мисливських тварин зі строком дії на відповідний сезон полювання, до початку полювання мисливець зобов'язаний попереджувати користувача мисливських угідь про кожен факт, строк та місце здійснення полювання. У випадку здійснення мисливцем полювання без відповідного попередження, користувач мисливських угідь має право анулювати видану мисливцю картку на добування мисливських тварин.

У картці на добування мисливських тварин зі строком дії на відповідний сезон полювання за фактом добування мисливських тварин мисливець повинен зазначити результати полювання, а після завершення сезону полювання мисливець зобов'язаний надати користувачу мисливських угідь інформацію про результати полювання мисливцем у відповідний сезон полювання.

У картці на добування мисливських тварин (парнокопитних мисливських тварин, куницю лісову, бобра, ондатру, бабака) за фактом добування мисливських тварин користувач мисливських угідь зобов'язаний зазначити результати полювання.

Після завершення полювання, у разі добування мисливцем продукції полювання, користувач мисливських угідь зобов'язаний надати мисливцю довідку, що засвідчує законність набуття продукції полювання.

Стаття 19. Збір за використання мисливських тварин як природного ресурсу загальнодержавного значення

За використання мисливських тварин як природного ресурсу загальнодержавного значення з користувачів мисливських угідь справляється збір.

Збір за використання мисливських тварин як природного ресурсу загальнодержавного значення встановлюється на парнокопитних тварин, куницю лісову, бобра, ондатру, бабака у наступних ставках від розміру мінімальної заробітної плати у місячному розмірі, встановленого законом на 1 січня певного календарного року:

Лось - 2,5;

Олень європейський і плямистий - 1,5;

Кабан - 0,3;

Козуля - 0,1;

Лань - 1,0;

Муфлон - 2,0;

Куниці лісова - 0,1;

Бобер - 0,1;

Ондатра - 0,1;

Бабак - 0,1.

Збір за використання мисливських тварин як природного ресурсу загальнодержавного значення не справляється у разі використання мисливських тварин у наукових, культурно-освітніх, виховних та естетичних цілях, а також для регулювання чисельності хижих та шкідливих тварин.

Порядок справляння збору за використання мисливських тварин як природного ресурсу загальнодержавного значення встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 20. Способи полювання

Полювання може здійснюватися такими способами:

індивідуальне полювання;

колективне полювання;

колективне полювання з нагоничами;

добування мисливських тварин у мисливських вольєрах.

Полювання може здійснюватися з використанням:

мисливської зброї;

собак мисливських порід, ловчих тварин;

сіток і пасток для відлову тварин живцем;

пасток для добування хутрових звірів з науковою метою та для переселення;

вишок для спостереження та добування мисливських тварин;

пахучих неотруйних приманок;

лука (виключно при здійсненні добування мисливських тварин у мисливських вольєрах).

Полювання може здійснюватися з мисливською зброєю, що належить іншій фізичній особі або користувачу мисливських угідь, лише у присутності власника цієї зброї або уповноваженої посадової особи користувача мисливських угідь, за якою закріплена ця мисливська зброя, за умови наявності у мисливця, власника зброї або уповноваженої посадової особи користувача мисливських угідь відповідних дозволів на право користування мисливською зброєю.

Стаття 21. Добування мисливських тварин у мисливських вольєрах

Мисливський вольєр - відгороджена частина мисливських угідь, призначена для утримання, використання та відтворення мисливських тварин у напіввільних умовах.

Мисливські вольєри відповідно до призначення поділяються на:

мисливський вольєр, в якому дозволяється полювання;

мисливський вольєр, в якому забороняється полювання.

Територія мисливського вольєра, в якому дозволяється полювання, повинна становити не менше 10 гектарів, але не більше 500 гектарів.

Спорудження мисливського вольєра, в якому дозволяється полювання, на території відтворювальних ділянок в межах мисливських угідь забороняється.

В мисливському вольєрі, в якому дозволяється полювання, полювання здійснюється протягом року за рішенням користувача мисливських угідь. У рішенні користувача мисливських угідь про полювання на мисливських тварин, що утримуються в мисливському вольєрі, вказуються види, кількість, строки, способи та умови використання мисливських тварин, особи, відповідальні за організацію використання мисливських тварин, порядок використання продукції полювання, умови використання мисливських тварин, в тому числі порядок оплати за організацію полювання та продукцію полювання.

Стаття 22. Ліміти та норми використання мисливських тварин, віднесених до державного мисливського фонду

Полювання на парнокопитних тварин, куницю лісову, бобра, ондатру, бабака, віднесених до державного мисливського фонду, здійснюється відповідно до лімітів використання мисливських тварин, які затверджуються на відповідний сезон полювання центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки, на підставі пропозицій користувачів мисливських угідь відповідно до результатів обліку чисельності мисливських тварин в мисливських угіддях в певному році.

Полювання на інші види мисливських тварин, віднесених до державного мисливського фонду, здійснюється відповідно до таких граничних норм добування, які встановлюються на одного мисливця на один день полювання:

норець великий - 2 голови;

качки (крім гоголя, черні білоокої, черні червонодзьобої, савки, огара, галагаза, гаги звичайної, лутка, крехів (крохалів), нерозня), лиска - 6 голів;

пастушок - 3 голови;

кулики (крім кулика-сороки, баранця великого (дупеля), ходуличника, шилодзьобки, кроншнепів, чайки, лежня, дерихвоста, поручайника, крем'яшника, чорнища, перевізника, фіфі, зуйка морського, малого, великодзьобого, галстучника) - 5 голів;

голуби (крім голуба-синяка) - 5 голів;

гуски (крім гуски малої (гуски білолобої малої), казарки червоноволої) - 3 голови;

куріпка сіра - 3 голови;

фазан - 3 голови;

перепел - 10 голів;

кріль дикий - 1 голова;

заєць-русак - 1 голова;

вовк - 1 голова.

За результатами обліку чисельності мисливських тварин в мисливських угіддях користувач мисливських угідь має право скорочувати перелік мисливських тварин та зменшувати норми добування мисливських тварин, встановлені абзацом другим цієї статті Закону, на відповідній території мисливських угідь на певний сезон полювання, та зобов'язаний довести цю інформацію до відома громадськості.

Добування пернатої дичини та хутрових тварин, які вирощені в штучних умовах та випускаються під час полювання, не нормовано.

Стаття 23. Строки полювання

Полювання на мисливських тварин, віднесених до державного мисливського фонду, здійснюється у такі строки:

на норця великого, качок (крім гоголя, черні білоокої, савки, огара, галагаза, гаги звичайної, лутка, крохалів, черні червонодзьобої, нерзня, креха середнього, каменярки, казарок білощокої та червоноволої), лиску, куликів (крім дупеля, пісочників, плавунців, баранця великого, кулика-сороки, ходуличника, шилодзьобки, кроншнепів, чайки, лежня, дерихвоста, поручайника, крем'яшника, чорниша, перевізника, фіфі, зуйка морського, малого, великодзьобого, галстучника), голубів (крім голуба-синяка) - з серпня по грудень включно;

на гуску сіру, білолобу велику, гуменника - з серпня по січень включно;

на куріпку сіру, фазана - з жовтня по грудень включно;

на перепела - з серпня по листопад включно;

на самця козулі - з травня по грудень включно;

на самців лані, оленів благородного та плямистого, лося, муфлона, кабана та їх молодняк, молодняк козулі - з серпня по січень включно;

на самок лані, оленів благородного та плямистого, козулі, лося, муфлона, кабана - з вересня по грудень включно;

на бабака - з червня по вересень включно;

на борсука - з жовтня по листопад включно;

на бобра, ондатру, куницю лісову, єнотовидного собаку, лисицю, вовка, шакала - з жовтня по січень включно;

на кроля дикого та зайця-русака - з листопада по січень включно.

Колективне полювання з нагоничами здійснюється у період з жовтня по січень включно.

Конкретна дата відкриття та закриття строків полювання на певні види мисливських тварин, дні полювання протягом тижня, порядок здійснення полювання, а також норми добування мисливських тварин на території відповідних мисливських угідь зазначаються у рішенні користувача мисливських угідь відповідно до цього Закону. Користувач мисливських угідь зобов'язаний довести таку інформацію до відома громадськості.

Стаття 24. Заборони щодо здійснення полювання

З метою раціонального використання та відтворення мисливських тварин, охорони об'єктів тваринного світу, а також середовища їх перебування, забороняється:

1) полювання без документів, визначених статтею 17 цього Закону;

2) полювання на заборонених для цього тварин, а саме:

на мисливських тварин, які не зазначені у картці на добування мисливських тварин, або понад встановлену в цій картці на добування мисливських тварин норму;

на заборонених для добування тварин;

3) полювання в заборонених для цього місцях, а саме:

на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду відповідно до їх режимів;

на відтворювальних ділянках (крім регулювання чисельності хижих та шкідливих тварин);

в межах населених пунктів (сіл, селищ, міст), за винятком випадків, передбачених рішеннями Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад;

в мисливських угіддях, які не зазначені у картці на добування мисливських тварин;

на відстані ближче ніж 200 метрів від будівель або споруд, де можливе перебування людини;

4) полювання у заборонений час, а саме:

за межами строків полювання, визначених цим Законом, на відповідні види мисливських тварин;

у темний період доби (крім добування мисливських тварин у мисливських вольєрах);

5) полювання із застосуванням або використанням заборонених знарядь та забороненими способами, а саме:

клеїв, петель, підрізів, закотів, гачків, самострілів, самоловів, ловчих ям, капканів (крім випадків, встановлених законом), арбалетів, а також сіток і пасток, не призначених для вилову тварин живцем без нанесення їм травм;

отрути, отруйних або анестезуючих принад;

живих сліпих чи знівечених тварин як принад;

електронних або електричних пристроїв для знищення та глушіння тварин;

магнітофонів;

джерел штучного світла, пристроїв для освітлення мішеней, прицілів нічного бачення, тепловізорів;

дзеркал та інших осліплюючих пристроїв;

вибухових речовин;

з під'їзду на транспортних засобах з механічним або електричним приводом, а також на плаваючих засобах з працюючим двигуном;

літальних апаратів;

немисливської (у тому числі військової) вогнепальної, пневматичної, іншої стрілецької або металевий зброї, у тому числі лука (крім добування мисливських тварин у мисливських вольєрах), напівавтоматичної або автоматичної гладкоствольної зброї з магазинами більш як на два патрони, нарізних вкладок, не передбачених виробником зброї, глушників на мисливську зброю;

руйнування жител тварин, бобрових загат, гнізд птахів;

газу або диму;

заливання нір звірів;

із застосуванням свинцевого шроту на водно-болотних угіддях міжнародного значення;

а також:

на тварин, які зазнають лиха (переправляються кригою, рятуються від бурі, пожежі, снігопаду, розливу, снігової лавини, потерпають від голоду, потрапляють на ожеледицю, наст, до глибокого снігу, на обмерзлих птахів, які знаходяться в ополонках, на тварин в інших місцях надзвичайних ситуацій);

на пернату дичину, кроля дикого, зайця-русака з нарізною вогнепальною зброєю або з використанням набоїв, споряджених кулями і шротом діаметром більше 5 мм (N 0000);

на хутрових тварин (крім вовка, єнотовидного собаки, лисиці та шакала) з нарізною вогнепальною зброєю калібром більш ніж 5,6 мм;

на парнокопитних тварин з використанням малокаліберної гвинтівки під патрон кільцевого запалювання або набоїв, споряджених картечцю, шротом;

полювання з собаками мисливських порід або ловчими тваринами без наявності на них паспортів на собак мисливських порід, інших ловчих тварин;

полювання з вишок для спостереження та добування мисливських тварин без згоди користувача мисливських угідь;

б) транспортування або перенесення парнокопитних мисливських тварин, куниці лісової, бобра, ондатри, бабака - без картки на добування мисливських тварин відповідного виду, а їх частин - без довідки, що засвідчує законність набуття продукції полювання, а інших мисливських тварин, на які встановлені цим Законом норми добування, - без картки на добування мисливських тварин відповідного виду з відміткою в ній факту добування таких мисливських тварин;

7) допускання собак у мисливські угіддя без нагляду людини;

8) полювання з порушенням встановленого для певної території (регіону, мисливського господарства, обходу тощо) порядку здійснення полювання;

9) збирання яєць птахів, самовільне привласнення знайдених в мисливських угіддях загиблих мисливських тварин або їх частин, руйнування, знищення або псування штучних гніздищ, солонців, годівниць для тварин, посівів кормових рослин, біотехнічних споруд, вказівних знаків, відповідних вивісок та інших атрибутів мисливського господарства.

Стаття 25. Права і обов'язки мисливця

Мисливець має право:

здійснювати полювання відповідно до встановленого цим Законом порядку;

на отримання від користувача мисливських угідь довідки, що засвідчує законність добування мисливських тварин або набуття ним іншим способом відповідно до законодавства продукції полювання;

використовувати під час здійснення полювання мисливську зброю з дотриманням вимог законодавства;

використовувати під час здійснення полювання собак мисливських порід або інших ловчих тварин за згодою користувача мисливських угідь;

приймати участь у регулюванні чисельності хижих та шкідливих тварин для потреб мисливського господарства за письмовою згодою користувача мисливських угідь;

оскаржувати рішення органів виконавчої влади і посадових осіб, що порушують їх права у сфері мисливського господарства та полювання.

Мисливець зобов'язаний:

до початку здійснення полювання пройти у користувача мисливських угідь ознайомлення з порядком здійснення полювання та правилами поводження з мисливською зброєю під час полювання, правилами техніки безпеки;

дотримуватися вимог законодавства у сфері мисливського господарства та полювання, охорони і використання тваринного світу, а також правил техніки безпеки, порядку здійснення полювання та правилами поводження з мисливською зброєю під час полювання;

дотримуватися ветеринарно-санітарних правил при транспортуванні, обробці і переробці продукції полювання;

інформувати користувача мисливських угідь про виявлені під час полювання факти порушення законодавства у сфері мисливського господарства та полювання в межах мисливських угідь;

при завантаженні, транспортуванні, обробці, переробці та реалізації продукції полювання, в тому числі переробленої в таксидермічних майстернях або цехах, мати при собі довідку, що підтверджує законність набуття продукції полювання;

при знаходженні в межах мисливських угідь, у тому числі на лісових або польових дорогах, або на дорогах загального користування з будь-якою мисливською зброєю або з іншими знаряддями добування мисливських тварин, чи з собаками мисливських порід або ловчими тваринами, або з продукцією полювання, а також при транспортуванні, обробці, переробці, реалізації продукції полювання, в тому числі переробленої в таксидермічних майстернях або цехах, на законну вимогу осіб, що здійснюють контроль у сфері мисливського господарства та полювання, пред'являти для перевірки документи на право полювання, мисливську зброю та відповідні документи на неї, інші знаряддя добування мисливських тварин, продукцію полювання, а також надавати можливість таким особам проведення огляду транспортних засобів;

не допускати фактів знущань, завдання страждань або іншого жорстокого поводження з об'єктами тваринного світу під час полювання;

дотримуватися вимог гуманного відношення та використання об'єктів тваринного світу;

За невиконання або порушення зазначених обов'язків мисливець несе відповідальність відповідно до закону.

Мисливці мають й інші права та обов'язки у сфері мисливського господарства та полювання, використання тваринного світу відповідно до закону.

Розділ IV

ВЕДЕННЯ МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Стаття 26. Порядок надання у користування мисливських угідь

Право на набуття права користування мисливськими угіддями для ведення мисливського господарства та полювання мають суб'єкти господарювання, громадські об'єднання, які мають намір ведення мисливського господарства та полювання в межах мисливських угідь.

Набуття права ведення мисливського господарства та полювання здійснюється шляхом надання у користування мисливських угідь відповідно до цього Закону.

Мисливські угіддя надаються у користування на строк не менше ніж 20 років.

Територія мисливських угідь, що надаються користувачеві, повинна становити не менше 5 тисячі гектарів, але не більше ніж 35 відсотків від загальної площі мисливських угідь Автономної Республіки Крим, відповідної області, міста Севастополя.

Мисливські угіддя надаються у користування для ведення мисливського господарства та полювання за рішенням Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад про визначення меж мисливських угідь та надання у користування мисливських угідь для ведення мисливського господарства та полювання відповідному користувачу.

Особа, зацікавлена у отриманні у користування мисливських угідь, звертається з клопотанням про надання у користування мисливських угідь до територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, для отримання погодження.

У клопотанні зазначається територія, місце розташування мисливських угідь, а також строк, на який особа зацікавлена отримати мисливські угіддя у користування. До клопотання додаються графічні матеріали, на яких зазначено бажане місце розташування та територія мисливських угідь. Відповідним органам державної влади забороняється вимагати додаткові матеріали та документи, не передбачені цією статтею Закону.

Відповідний орган державної влади в межах їх повноважень в місячний термін розглядає клопотання та надає погодження або вмотивовану відмову у його наданні. Підставою відмови у наданні такого погодження може бути лише невідповідність особи, зацікавленої у отриманні у користування мисливських угідь, вимогам, що ставляться до користувачів мисливських угідь, наявності обмежень або заборон, в тому числі щодо ведення господарської діяльності, на території, яку особа зацікавлена отримати у користування для ведення мисливського господарства та полювання.

У разі якщо у місячний строк з дати реєстрації клопотання територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, не надано погодження клопотання або вмотивованої відмови у його наданні, вважається, що клопотання особи погоджено з відповідним органом державної влади.

Особа, зацікавлена у отриманні у користування мисливських угідь, звертається із заявою, до якої додається погоджене відповідними органами державної влади клопотання про надання у користування мисливських угідь (або підтвердження звернення із клопотанням до цих органів, строк розгляду якого минув відповідно до цього Закону), до Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад для винесення рішення про надання у користування мисливських угідь. Відповідним органам місцевого самоврядування забороняється вимагати додаткові матеріали та документи, не передбачені цією статтею Закону.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські ради в межах їх повноважень в місячний термін розглядає клопотання та виносить рішення про надання у користування мисливських угідь або надають вмотивовану відмову у його винесенні. Підставою відмови винесення такого рішення може бути лише невідповідність особи, зацікавленої у отриманні у користування мисливських угідь, вимогам, що ставляться до користувачів мисливських угідь, наявності обмежень або заборон, в тому числі щодо ведення господарської діяльності, на території, яку особа зацікавлена отримати у користування для ведення мисливського господарства та полювання. Переважне право на отримання у користування мисливських угідь мають особи, зацікавлені у отриманні у користування мисливських угідь, які є власниками або постійними користувачами земельних ділянок, на території яких розташовані (є намір розташування) мисливських угідь.

У разі якщо у місячний строк з дати реєстрації клопотання Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад не винесено рішення про надання у користування мисливських угідь або не надано вмотивовану відмову у його винесенні, вважається, що особі, заціпленій у отриманні у користування мисливських угідь, надані у користування мисливські угіддя, про що особа, зацікавлена у отриманні у користування мисливських угідь, у місячний строк, з дня закінчення зазначеного строку, письмово повідомляє Верховну Раду Автономної Республіки Крим, обласні, Київську та Севастопольську міські ради.

Відмова органів державної влади у погодженні клопотання про отримання у користування мисливських угідь, відмова органів місцевого самоврядування у винесенні рішення про надання у користування мисливських угідь, можуть бути оскаржені до суду.

При закінченні визначеного строку користування мисливськими угіддями, якщо з вини користувача мисливських угідь не сталося погіршення середовища перебування або скорочення чисельності мисливських тварин, відповідні мисливські угіддя такому користувачу надаються у користування на той самий строк в порядку, визначеному цією статтею Закону для надання у користування мисливських угідь. В цьому випадку користувач мисливських угідь не зобов'язаний погоджувати клопотання про надання у користування мисливських угідь з територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями.

Зміна визначених меж мисливських угідь, наданих у користування (в межах граничних норм відповідно до цього Закону), яка призводить до зміни території мисливських угідь, наданих у користування, зміна найменування користувача мисливських угідь, у випадку його реорганізації, відбувається за рішенням Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад про внесення змін до рішення про надання у користування мисливських угідь відповідному користувачу, в порядку, визначеному цією статтею Закону для надання у користування мисливських угідь. В цьому випадку користувач мисливських угідь не зобов'язаний погоджувати клопотання з територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями.

Стаття 27. Ведення мисливського господарства

Ведення мисливського господарства в межах мисливських угідь здійснюється відповідно до розроблених користувачами мисливських угідь та затверджених територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, проектів організації та розвитку мисливського господарства.

Для потреб мисливського господарства користувачі мисливських угідь мають право за згодою власників або користувачів земельних ділянок, будувати на територіях мисливських угідь необхідні будівлі та біотехнічні споруди, вирощувати кормові культури, створювати захисні насадження, проводити штучне обводнення, здійснювати інші заходи, пов'язані з веденням мисливського господарства, які не суперечать законодавству.

Стаття 28. Припинення права користування мисливськими угіддями

Право користування мисливськими угіддями припиняється у разі:

закінчення строку надання у користування мисливських угідь відповідному користувачу;

добровільної відмови користувача мисливських угідь від ведення мисливського господарства та полювання у визначених мисливських угіддях;

ліквідація юридичних осіб, яким надані у користування мисливські угіддя, без наявності правонаступників таких юридичних осіб;

погіршення середовища перебування або скорочення чисельності мисливських тварин в межах мисливських угідь з вини їх користувача;

недосягнення визначених лімітів добування мисливських тварин протягом двох сезонів полювання на певні види мисливських тварин в межах мисливських угідь з вини їх користувача.

У випадку закінчення строку надання у користування мисливських угідь Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими радами приймається рішення про припинення права користування мисливськими угіддями.

У випадку добровільної відмови користувача мисливських угідь від ведення мисливського господарства та полювання у визначених мисливських угіддях Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими радами приймається рішення про припинення права користування мисливськими угіддями, виключно на підставі клопотання відповідного користувача.

Рішення про припинення права користування мисливськими угіддями, крім випадку закінчення строку надання у користування мисливських угідь та добровільної відмови користувача мисливських угідь від ведення мисливського господарства та полювання у визначених мисливських угіддях, приймаються за позовами територіальних органів центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища виключно в судовому порядку відповідно до законодавства.

Стаття 29. Права та обов'язки користувача мисливських угідь та його посадових осіб

Користувач мисливських угідь та його посадові особи мають право:

вести мисливське господарство в межах мисливських угідь;

організовувати в межах мисливських угідь полювання для мисливців, у тому числі шляхом укладання відповідних договорів з ними або з юридичними особами, що представляють їхні інтереси, зокрема іноземними, надавати повний комплекс послуг, пов'язаний із організацією полювання, включаючи проживання, харчування, пересування мисливців та осіб, які їх супроводжують;

здійснювати використання об'єктів тваринного світу відповідно до вимог законодавства;

розпоряджатися продукцією полювання, мисливськими тваринами, а також доходами від їх реалізації;

регулювати чисельність хижих та шкідливих тварин, проводити селекційний та вибірково-діагностичний відстріл та відлови мисливських тварин, відстріл та відлов бродячих котів і собак, вживати невідкладних заходів для вилучення та ізоляції тварин, що мають ознаки хвороб, небезпечних для життя та здоров'я людей і тварин;

утримувати та розводити мисливських тварин у неволі чи напіввільних умовах в межах мисливських угідь відповідно до законодавства;

отримувати відшкодування вартості нерухомого майна та біотехнічних споруд, які належать їм на праві власності та які розташовані в межах мисливських угідь, в тому числі здійснених ними невід'ємних поліпшень такого майна, а також витрат на упорядкування мисливських угідь, в разі припинення у них строку користування мисливськими угіддями;

на відшкодування збитків, нанесених користувачу мисливських угідь, від порушників правил полювання відповідно до законодавства;

анулювати видані ним картки на добування мисливських тварин у випадках, визначених цим Законом;

оскаржувати рішення органів виконавчої влади і посадових осіб, що порушують їх права у сфері мисливського господарства та полювання.

Користувач мисливських угідь зобов'язаний:

додержуватися вимог законодавства у сфері мисливського господарства та полювання, охорони і використання тваринного світу, а також правил техніки безпеки та пожежної безпеки при здійсненні діяльності в межах мисливських угідь;

дотримуватися ветеринарно-санітарних правил при транспортуванні, обробці і переробці продукції полювання;

забезпечувати упорядкування мисливських угідь, виконувати заходи, передбачені проектами організації та розвитку мисливського господарства, виділяти відтворювальні ділянки для охорони і відтворення мисливських тварин в межах мисливських угідь;

здійснювати контроль у сфері мисливського господарства та полювання в межах мисливських угідь відповідно до законодавства;

до початку здійснення полювання ознайомлювати мисливців з порядком здійснення полювання та правилами поведінки з мисливською зброєю під час полювання, правилами техніки безпеки;

раціонально використовувати мисливських тварин, не допускати погіршення екологічного стану середовища існування мисливських тварин;

проводити первинний облік чисельності мисливських тварин та обсяг їх добування і в установленому порядку надавати цю інформацію органам, які здійснюють державний облік чисельності мисливських тварин та обсяг їх добування, ведення державного кадастру і моніторингу тваринного світу;

негайно інформувати природоохоронні органи, ветеринарні, санітарно-епідеміологічні служби про виявлення випадків захворювань тварин, погіршення стану середовища їх існування, виникнення загрози знищення та загибелі тварин;

здійснювати комплексні заходи щодо профілактики і боротьби із захворюваннями тварин в межах мисливських угідь;

обладнати згідно з ветеринарно-санітарними вимогами та підтримувати у належному стані споруди або майданчики для оброблення добутих під час полювання парнокопитних мисливських тварин;

забезпечувати проведення представниками органів державної ветеринарної медицини ветеринарно-санітарної експертизи парнокопитних мисливських тварин, призначених для використання з метою споживання;

забезпечувати доступ громадян до перебування на території мисливських угідь, безоплатного без видачі спеціального дозволу збору для власного споживання дикорослих трав'яних рослин, квітів, ягід, горіхів, грибів тощо, крім випадків передбачених законодавством;

дотримуватися режиму охорони тварин, занесених до Червоної книги України і включених до переліків видів тварин, які підлягають особливій охороні на території Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя;

не допускати самовільного переселення, акліматизації, схрещування мисливських тварин (у тому числі з іншими тваринами);

не допускати до полювання мисливців у кількості, що перевищує пропускну спроможність мисливських угідь;

самостійно припиняти використання мисливських тварин у разі погіршення стану та умов їх існування, зниження відтворювальної здатності та виникнення загрози знищення таких тварин, негайно вживати заходів до усунення негативних факторів впливу на мисливських тварин і середовище їх перебування;

не допускати до полювання в межах мисливських угідь мисливців з несправною мисливською зброєю, зброєю, що не дозволена для використання її при полюванні

відповідно до цього Закону, а також з мисливською зброєю, що набута або використовується мисливцем всупереч вимог законодавства;

не допускати при здійсненні діяльності порушення прав мисливців у сфері мисливського господарства та полювання;

здійснювати охорону державного мисливського фонду в межах мисливських угідь;

проводити комплексні заходи, спрямовані на відтворення, у тому числі штучне, мисливських тварин місцевої фауни, збереження і поліпшення середовища їх перебування;

створити єгерську службу та контролювати виконання нею своїх обов'язків у сфері мисливського господарства та полювання відповідно до законодавства;

проводити заходи по боротьбі проти порушень правил полювання та ведення мисливського господарства;

попереджувати та не допускати фактів знущань, завдання страждань або іншого жорстокого поводження з об'єктами тваринного світу в межах мисливських угідь;

попереджувати та не допускати в межах мисливських угідь фактів пропаганди жорстокого поводження з об'єктами тваринного світу;

підтримувати серед мисливців гуманне відношення та використання об'єктів тваринного світу;

сприяти розвитку мисливського собаківництва, полювання з метою добування мисливських трофеїв;

здійснювати заходи щодо виконання загальнодержавних і місцевих екологічних програм з питань охорони та відтворення тваринного світу;

безперешкодно допускати до перевірки стану мисливських угідь та усіх об'єктів, на території яких утримуються, перероблюються та використовуються мисливські тварини, представників органів, уповноважених здійснювати державний контроль у сфері мисливського господарства та полювання, своєчасно виконувати їх законні вимоги.

За невиконання або порушення зазначених обов'язків користувачі мисливських угідь несуть відповідальність відповідно до закону.

Користувачі мають й інші права та обов'язки у сфері мисливського господарства та полювання, використання тваринного світу відповідно до закону.

Стаття 30. Гарантії і захист прав користувачів мисливських угідь

Права користувачів мисливських угідь охороняються законом.

Припинення права користування мисливськими угіддями може мати місце лише у випадках, передбачених статтею 28 цього Закону.

Порушені права користувачів мисливських угідь підлягають поновленню.

Поновлення порушених прав користувачів мисливських угідь провадиться в судовому порядку.

Стаття 31. Охорона і відтворення мисливських тварин

Користувачами мисливських угідь в мисливських угіддях здійснюється комплекс біотехнічних та інших заходів, спрямованих на охорону та відтворення мисливських тварин, збереження і поліпшення середовища їх перебування.

Користувачі мисливських угідь визначають на території відповідних мисливських угідь відтворювальні ділянки загальною площею не менш як 20 відсотків площі мисливських угідь.

Місце знаходження відтворювальних ділянок визначається користувачем мисливських угідь з урахуванням захисних, кормових та інших, сприятливих для забезпечення охорони і відтворення мисливських тварин, властивостей. На відтворювальних ділянках полювання забороняється.

Комплекс біотехнічних та інших заходів, спрямованих на охорону та відтворення мисливських тварин, збереження і поліпшення середовища їх перебування, місце знаходження відтворювальних ділянок, а також пропускна спроможність мисливських угідь в межах мисливських угідь, зазначаються в проекті організації та розвитку мисливського господарства.

Стаття 32. Упорядкування мисливських угідь

Упорядкування мисливських угідь включає комплекс заходів, спрямованих на забезпечення ефективної організації та науково обґрунтованого ведення мисливського господарства, раціонального використання, відтворення та охорони мисливських тварин, підвищення ресурсного потенціалу мисливських угідь, культури ведення мисливського господарства та організації полювання.

Користувачі мисливських угідь зобов'язані забезпечити їх упорядкування протягом двох років з моменту прийняття відповідного рішення про надання у користування мисливських угідь відповідно до цього Закону.

Упорядкування мисливських угідь передбачає:

- 1) визначення внутрігосподарської організації мисливського господарства;
- 2) виконання відповідних топографічних робіт та картографування мисливських угідь;
- 3) інвентаризацію мисливських угідь з визначенням складу, стану, якісних і кількісних характеристик природних ресурсів;
- 4) обґрунтування поділу мисливських угідь на території залежно від основних виконуваних ними функцій;
- 5) обчислення обсягів використання природних ресурсів в межах мисливських угідь;

6) визначення обсягів робіт щодо відновлення мисливських угідь, охорони природних ресурсів від стихійних лих, захисту від шкідників і хвороб, інших заходів мисливського господарства, а також порядку і способів їх проведення;

7) виявлення типових та унікальних природних комплексів, місць зростання та оселення рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення видів тваринного і рослинного світу і підлягають заповіданню, включенню до екологічної мережі;

8) проведення науково-дослідних робіт з метою забезпечення науково обґрунтованого використання та охорони мисливських угідь;

9) визначення комплексу біотехнічних та інших заходів, спрямованих на охорону та відтворення мисливських тварин, збереження і поліпшення середовища їх перебування, місця знаходження відтворювальних ділянок;

10) визначення пропускної спроможності мисливських угідь;

11) складання проекту організації та розвитку мисливського господарства та здійснення авторського нагляду за його виконанням;

12) участь у розробленні програм охорони, захисту та відтворення природних ресурсів в межах мисливських угідь.

Упорядкування мисливських угідь та розробку проекту організації та розвитку мисливського господарства здійснюють суб'єкти господарювання, які отримали право на здійснення відповідної господарської діяльності згідно законодавства.

Проекти організації та розвитку мисливського господарства та інші матеріали, розроблені за результатами упорядкування мисливських угідь, затверджуються користувачами мисливських угідь на строк надання у користування мисливських угідь, але не менше ніж на 15 років, за погодженням з територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства.

У разі істотної зміни якості середовища перебування або чисельності мисливських тварин в межах мисливських угідь, необхідності зміни заходів, спрямованих на охорону і відтворення мисливських тварин, збереження і поліпшення середовища їх перебування в проект організації та розвитку мисливського господарства вносяться відповідні зміни згідно вимог законодавства.

Порядок проведення упорядкування мисливських угідь визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері лісового та мисливського господарства, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки.

Стаття 33. Єгерська служба

З метою охорони мисливських угідь користувачі мисливських угідь створюють єгерську службу з розрахунку не менш як один єгер на п'ять тисяч гектарів лісових або десять тисяч гектарів польових чи водно-болотних мисливських угідь.

Стаття 34. Поводження з собаками мисливських порід, іншими ловчими тваринами в межах мисливських угідь

Під час сезону полювання допуск собак мисливських порід, ловчих тварин в мисливські угіддя здійснюється за згодою користувача цих мисливських угідь та за наявності документів на таких тварин відповідно до законодавства.

Натаскування, наганяння, муштрування, польові випробування і змагання собак мисливських порід, інших ловчих тварин проводяться на спеціальних ділянках, визначених користувачем мисливських угідь, в порядку, що встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері лісового та мисливського господарства.

Виявлені в мисливських угіддях без нагляду собаки мисливських порід відловлюються, про що письмово повідомляються відповідні всеукраїнські об'єднання, установчими документами яких передбачено здійснення діяльності у сфері мисливського собаківництва.

Відловлені собаки мисливських порід залишаються у користувача мисливських угідь, або в особи, яка їх відловила. Власники цих собак зобов'язані відшкодувати фактичні витрати на тимчасове утримання собак.

В інтересах охорони здоров'я і безпеки населення, запобігання захворюванням або загибелі сільськогосподарських та інших свійських тварин, виявлення сказу тварин, виникнення загрози знищення або загибелі тварин, відвернення заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу, господарській та іншій діяльності, безпородні собаки, що не мають на собі ошейників, ланцюгів або інших засобів ідентифікації, можуть бути відстріляні користувачем мисливських угідь або його посадовими особами.

Власники собак мисливських порід, які допустили їх в мисливські угіддя без нагляду, несуть відповідальність як порушники правил полювання і відшкодовують користувачу мисливських угідь заподіяні при цьому документально підтверджені збитки.

Полювання може здійснюватися з собакою мисливської породи, що належить іншій фізичній чи юридичній особі, за наявності у мисливця документів на таку собаку відповідно до законодавства.

Організація обліку племінних собак мисливських порід, реєстрація собак мисливських порід, видача паспортів на собак здійснюється всеукраїнськими громадськими об'єднаннями, установчими документами яких передбачено здійснення діяльності у сфері мисливського собаківництва, відповідно до порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері лісового та мисливського господарства.

Стаття 35. Селекційний і вибірково-діагностичний відстріл та відлови мисливських тварин

Селекційний відстріл та відлов мисливських тварин - відстріл та відлов парнокопитних мисливських тварин з явними ознаками хвороби, поранень, каліцтва, генетичного відхилення від нормального розвитку, інших фізіологічних вад таких тварин, що здійснюється в межах мисливських угідь з метою покращення генофонду та популяції таких мисливських тварин.

Селекційний відстріл та відлов мисливських тварин певних видів проводиться під час полювання на такі види мисливських тварин в порядку та у строки, визначені цим Законом.

Вибірковий діагностичний відстріл та відлов мисливських тварин - відстріл та відлов мисливських тварин в межах мисливських угідь для здійснення ветеринарно-санітарної експертизи.

Вибірковий діагностичний відстріл та відлов мисливських тварин здійснюється відповідно до законодавства.

Стаття 36. Регулювання чисельності хижих та шкідливих тварин для потреб мисливського господарства

Для потреб мисливського господарства здійснюється регулювання чисельності лисиць, енотовидних собак, шакалів, бродячих собак і котів, сірих ворон.

Добування лисиць, енотовидних собак, шакалів, бродячих собак і котів, сірих ворон мисливці здійснюють під час полювання на інші види мисливських тварин.

Регулювання чисельності хижих та шкідливих тварин для потреб мисливського господарства здійснюється незалежно від сезону полювання посадовими особами користувача мисливських угідь, уповноважених здійснювати контроль у сфері мисливського господарства та полювання, а за письмовою згодою користувача мисливських угідь - також із залученням мисливців.

Користувачі мисливських угідь можуть безоплатно забезпечувати мисливців, які здійснюють регулювання чисельності хижих та шкідливих тварин для потреб мисливського господарства, набоями та іншим необхідним спорядженням, установлювати для них відповідні винагороди (пільги).

Регулювання чисельності диких тварин в інтересах охорони здоров'я і безпеки населення, запобігання захворюванням сільськогосподарських та інших свійських тварин, відвернення заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу, господарській та іншій діяльності, здійснюється відповідно до законодавства про тваринний світ.

Стаття 37. Добування мисливських тварин для переселення в нові місця перебування

Добування мисливських тварин для переселення в нові місця перебування, а також збирання пташиних яєць здійснюються незалежно від сезону полювання за дозволом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки, який видається у встановленому ним порядку.

Добуті мисливські тварини для переселення в нові місця перебування протягом певного сезону полювання, вважаються добутими в межах ліміту використання мисливських тварин відповідного сезону полювання, а мисливські тварини, добуті в міжсезоння - у межах ліміту використання мисливських тварин наступного сезону полювання.

Стаття 38. Використання продукції полювання

Перната дичина та хутрові мисливські тварини, а також субпродукти парнокопитних мисливських тварин, добуті мисливцем під час полювання в установленому цим Законом порядку, є власністю мисливця.

Шкури, м'ясо, роги та ікла парнокопитних мисливських тварин, добуті під час полювання, зібрані скинуті роги парнокопитних мисливських тварин, загиблі мисливські тварини, а також відловлені хворі чи травмовані живі тварини підлягають обов'язковій здачі користувачеві мисливських угідь. Учасники полювання мають переважне право на придбання добутої ними під час полювання продукції полювання.

Первинна обробка продукції полювання здійснюється виключно в спорудах або майданчиках для оброблення добутих під час полювання парнокопитних мисливських тварин.

Користувач мисливських угідь за наявності висновку державної ветеринарно-санітарної експертизи має право реалізовувати зазначену продукцію полювання (у тому числі мисливські трофеї).

Мисливський трофей підлягає обов'язковій реєстрації у користувача мисливських угідь з оформленням та видачею мисливцю відповідного трофейного листа.

В трофейному листі обов'язково зазначається: місце, час добування мисливського трофею, оцінка трофейної якості, прізвище та ініціали мисливця, серія і номер посвідчення мисливця та картки на добування мисливських тварин, за якою добутий мисливський трофей, підпис посадової особи та печатка користувача мисливських угідь.

Порядок реєстрації мисливських трофеїв, форма та порядок видачі трофейних листів визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері лісового та мисливського господарства.

Розділ V

КОНТРОЛЬ У СФЕРІ РАЦІОНАЛЬНО ВИКОРИСТАННЯ, ВІДТВОРЕННЯ ТА ОХОРОНИ ТВАРИННОГО СВІТУ

Стаття 39. Державний контроль

Державний контроль у сфері раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу здійснюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики зі здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, місцевими державними адміністраціями, іншими органами державної влади відповідно до законодавства.

Стаття 40. Громадський контроль

Громадський контроль у сфері мисливського господарства та полювання здійснюється громадськими інспекторами з охорони довкілля та громадськими мисливськими інспекторами.

Повноваження громадських інспекторів з охорони довкілля визначаються положенням, яке затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки, відповідно до закону.

Повноваження громадських мисливських інспекторів визначаються положенням, яке затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері лісового та мисливського господарства, відповідно до закону.

Стаття 41. Особи, уповноважені здійснювати контроль

Особами, уповноваженими здійснювати контроль у сфері у сфері раціонального використання, відтворення та охорони тваринного світу є:

- 1) посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, та його територіальних органів;
- 2) посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику зі здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, та його територіальних органів;
- 3) державні районні та обласні мисливствознавці;
- 4) головні лісничі, лісничі;
- 5) головні мисливствознавці та мисливствознавці державних лісових та мисливських підприємств;
- 6) посадові особи державної лісової охорони;
- 7) посадові особи служби державної охорони природно-заповідного фонду України;
- 8) посадові особи та егері користувачів мисливських угідь, мисливствознавці;
- 9) громадські інспектори з охорони довкілля;
- 10) громадські мисливські інспектори.

Стаття 42. Повноваження осіб, уповноважених здійснювати контроль

Посадові особи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового та мисливського господарства, та його територіальних органів, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику зі здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, та його територіальних органів мають право:

- 1) давати обов'язкові до виконання вказівки (в тому числі приписи) порушникам про усунення порушень вимог законодавства у сфері мисливського господарства та полювання;

- 2) перевіряти у мисливців та користувачів мисливських угідь документи на право полювання, документи на використання мисливських тварин в інших цілях;
- 3) зупиняти транспортні (в тому числі плавучі) засоби та проводити їх огляд та огляд речей, зброї, знарядь полювання, продукції полювання та інших предметів;
- 4) доставляти осіб, які порушують вимоги цього Закону, до органів внутрішніх справ, органів місцевого самоврядування для складання протоколів про адміністративне правопорушення;
- 5) вилучати в установленому порядку в осіб, які порушують правила полювання, знаряддя та засоби добування тварин, транспортні (в тому числі плавучі) засоби, обладнання і предмети, що були знаряддям порушень, незаконно добуту продукцію полювання, а також відповідні документи;
- 6) проводити фотографування, звукозапис, кіно- та відеозйомку як додаткові заходи для запобігання та розкриття порушень правил полювання та інших вимог, установлених цим Законом;
- 7) складати протоколи про адміністративні правопорушення у сфері мисливського господарства та полювання;
- 8) зупиняти чи припиняти полювання та іншу діяльність, що провадиться з порушеннями вимог, установлених цим Законом;
- 9) визначати розмір збитків, завданих внаслідок порушення законодавства про мисливське господарство та полюван